

דף מח.

עין משפט א.ב.ג.ד.

יו"ד סימן קמה סעיף ו

- ח. אילן שנטעו מתחילה שיהיה נעבד אסור בהנאה.
 היה האילן נטוע וגדעו ופסל אותו לשם אלילים אפי' הבריך והרכיב בגופו של אילן והוציא שריגים כורת השריגים והם אסורים בהנאה אבל שאר האילן מותר בהנאה.
 ט. אילן שמעמידין תחתיו אלילים, כל זמן שהע"ז תחתיו האילן אסור בהנאה², נטל אותה מתחתיו הרי זה מותר משום שאין האילן בעצמו נעבד.

עין משפט ה.

יו"ד סימן קמה סעיף א

- א. כל אליל שלא עשאו אדם^ו כגון הר או אבני ההר^ע שנעקרו ממקומם^פ ועדיין הם במקומם ועבד להם והשתחוה להם אינם נאסרים בהנאה.
 וכן הנהרות והמעיינות של רבים^ז והאילנות שלא נטען לשם ע"ז אינם נאסרים^ק ומותרים בהנאה.
 ב. אע"פ שלא נאסר האילן כשמשתחוה לו כל העלים והפירות שמוציא

- ג. ממשנה שם בדף מ"ח. ומיירי כשנטעו מתחילה כדי להעמיד תחתיו ע"ז הא לאו הכי מותר דמחובר הוא דלא חמיר טפי מאליל עצמו. ר"ן והביאו הב"י. ש"ך ס"ק י"ט.
 ס. ממשנה ע"ז דף מ"ה ע"ב, מדכתיב אלהיהם על ההרים הרמים, ולא ההרים אלוהיהם.
 ע. פלוגתא דאמוראי בגמ' מ"ז ופסק הרמב"ם בפ"ח דע"ז דמותר, והר"ן תמה עליו שהרי כיון דאיכא פלוגתא הו"ל ספיקא דאורייתא ולחומרא, וכתב שכך פסק הרמ"ה, אבל הש"ך בס"ק א' הסכים עם דעת הרמב"ם דקימ"ל כחזקיה דמתיר ע"ש.
 פ. כתב הט"ז בס"ק ב' דאפי' נעקרו לגמרי אלא שלא נעשה ע"י אדם ג"כ אינם נאסרים.
 צ. ה"ה נהר או מעיין של יחיד כיון שהטעם דמחובר אינו נאסר. ט"ז וש"ך.
 ק. כתב הש"ך בס"ק ג' דאפי' נטען כשהיה יחור הוה מחובר ואינו נאסר בהשתחוה לה ולא דמי לבית דסעיף ג' דאסור משום דתלוש ולבסוף חברו כתלוש דמי דכאן כיון שיש לאילן שורשים בקרקע הוי כמחובר, אבל נטען לשם ע"ז אסור וזוהי אשרה האמורה בתורה אפי' לא השתחוה לה אח"כ.
 ודוקא נטעו עכו"ם אבל נטעו ישראל אינו נאסר עד שיעבד. ש"ך שם.

אח"כ אחר שנעבד אסורים בהנאה ר.

עין משפט ו.

יו"ד סימן קמה פעיף ו
עיינ לעיל עין משפט א.ב.ג.ד.

עין משפט ז.

יו"ד סימן קמב פעיף יב

יב. טז. אילן ששומרים פירותיו לעשות מהם שכר ליום חגם ש אסור שזה בידוע שהיא אשרה.

דף מח:

עין משפט א.

יו"ד סימן קמב פעיף ט

ט. יג. עין אשרה בין שהיא בעצמה נעבדה ת בין שהיה אליל מונח תחתיה אסור לישב בצלה כ, ואם יש לו דרך אחרת קצרה כמוה אסור גם לעבור תחתיה ואם אין לו דרך קצרה כמוה עובר תחתיה כשהוא רץ ב. הגה: ודוקא לעבור תחתיה אבל לעבור בצילה א ככל ענין מותר.

- ר. מימרא דשמואל דף מ"ח. אבל כל מה שיש שם בשעה שעבדו הן פירות הן שריגים ועלים הכל מותר ואינו אסור אלא מה שיוציא אח"כ אחר שנעבד. כ"כ הב"י.
- ש. כ"ש אם כהנים שלה יושבים תחתיו ואין טועמין מפירותיה כלום דאסור. ש"ך ס"ק כ"ז ממשמעות הגמ'.
- ת. היינו שנטע אותה מתחילה ע"מ לעבדה, כמ"ש בסי' קמ"ה. ש"ך ס"ק י"ז.
- א. ובגמ' אמרו אפי' בצל צלה אסור ופי' רש"י כל זמן שלא עברה מדת האורך הצל מידת גובה האילן והצל עבה וחשוך נקרא צילה ומכאן ואילך הצל הדק וקלוש הוא צל צלה. ולדינא גם בצל צלה אסור. ט"ז ס"ק י"ג.
- ב. משום טומאת אלילים, ומשמע בגמ' ורי"ו דהיכא שאין לו דרך אחרת א"צ לרוץ. כ"כ הש"ך בס"ק כ'. וגם משמע בגמ' דוקא אם היא גוזלת את דרך הרבים מותר רק אם אין דרך אחרת. שם ובבאר היטב אות י"ט.
- ג. שאף ישיבה אין בה איסור מדינא כיון שלא מתכוון אלא אסור שמא ישהה בישיבה ויבא לכוון ע"כ העברה בעלמא מותר אבל תחתיה ממש אסור מחמת טומאת אלילים. ט"ז ס"ק י"ד.

עין משפט ב.ג.

יו"ד סימן קמב פעיף י

י. ד. צל בית ע"ז תוכו ונגד פתחו תוך ד' אמות אסור אבל צל שלאחריו ד' מותר.

ואם קדם דרך הרבים שם ואח"כ בנה בית אלילים שגזלו הרבים מותר לעבור שם אבל אם קדם הבית לדרך אסור. ויש אוסרים בכל אופן.

עין משפט ד.ה.

יו"ד סימן קמב פעיף ט

עיין לעיל משפט א

עין משפט ו.ז.

יו"ד סימן רצד פעיף יב

יב. טז. אסור לנטוע פרי של ערלה ה', ואם נטע הפירות שיוצאים ממנו מותרים שזה וזה גורם מותר י'.

יב. יז. מותר ליטע ענף מאילן של ערלה, שאין איסור ערלה אלא בפרי ז'.

ד. לפי שאינו עשוי לצל משום כך מותר אפי' לישוב בצלו דאילו לעבור אפי' בצל אשרה עצמה מותר. ש"ך ס"ק כ"ב.

ה. דהגם שזה וזה גורם מ"מ לכתחילה אסור, ממשנה בשם ר"י בסוף פ"ק דערלה.

ו. היינו הפירות של איסור וקרקע של היתר גורמין לאילן שיצמח, ופשוט שצריך ג' שנים לאותו אילן שיגדל אח"כ כדין ערלה אלא שאחרי הג' שנים מותר, ואם אין זה וזה גורם אסור לעולם. ט"ז ס"ק י"ח.

ז. ממשנה סוף פ"ק דערלה.